

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.4 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	4
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	5
2 แนวความคิดพื้นฐานและวิวัฒนาการเกี่ยวกับการทำให้เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย.....	6
2.1 แนวความคิดจากระบบกฎหมายตะวันตก.....	6
2.1.1 ระบบครอบครัวในกฎหมายโรมัน.....	6
2.1.2 กฎหมาย Canon Law.....	10
2.2 วิวัฒนาการเกี่ยวกับการทำให้บุตรนอกสมรสเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายต่างประเทศ.....	12
2.2.1 ระบบกฎหมาย Common Law.....	13
2.2.2 ระบบกฎหมาย Civil Law.....	15
2.3 วิวัฒนาการเกี่ยวกับการทำให้บุตรนอกสมรสเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายครอบครัวไทย.....	16

2.3.1 กฎหมายลักษณะฉ้อโกงและกฎหมายลักษณะมรดก.....	16
2.3.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2477.....	22
2.3.3 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2519.....	30
2.3.4 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2533 (ฉบับปัจจุบัน).....	38
3 หลักเกณฑ์การฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรตามกฎหมายต่างประเทศ.....	42
3.1 ระบบกฎหมาย Common Law.....	43
3.1.1 ประเทศอังกฤษ.....	43
(1) หลักการพื้นฐานในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง บิดาและบุตร.....	43
(2) บุตรนอกสมรส.....	46
(3) คำสั่งศาลในการกำหนดสถานะความเป็นบิดา.....	49
3.1.2 ประเทศแคนาดา.....	56
(1) หลักการพื้นฐานในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง บิดาและบุตร.....	56
(2) เด็กที่เกิดจากการผสมเทียม.....	59
(3) การยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อประกาศความเป็นบิดา.....	61
3.1.3 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	64
(1) หลักการพื้นฐานในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง บิดาและบุตร.....	64
(2) บุตรนอกสมรส.....	70
(3) การกำหนดความเป็นบิดาด้วยกระบวนการทางศาล.....	71
3.2 ระบบกฎหมาย Civil Law.....	75
3.2.1 ประเทศเยอรมัน.....	75
(1) หลักการพื้นฐานในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง บิดาและบุตร.....	75

(2) บุตรนอกสมรส.....	78
(3) การฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตร.....	80
3.2.2 ประเทศฝรั่งเศส.....	82
(1) หลักการพื้นฐานในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง บิดาและบุตร.....	82
(2) บุตรนอกสมรส.....	84
(3) คำพิพากษาให้รับรองเด็กเป็นบุตร.....	85
3.2.3 ประเทศญี่ปุ่น.....	88
(1) หลักการพื้นฐานในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง บิดาและบุตร.....	88
(2) บุตรนอกสมรส.....	90
(3) การฟ้องคดีขอให้บิดารับเด็กเป็นบุตร.....	92
3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักเกณฑ์การฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรตาม ระบบกฎหมาย Common Law และระบบกฎหมาย Civil Law.....	95
3.3.1 เปรียบเทียบแนวความคิดพื้นฐานและวิวัฒนาการทางกฎหมาย.....	95
3.3.2 เปรียบเทียบกระบวนการทางกฎหมายในการฟ้องคดีขอให้รับเด็ก เป็นบุตรในปัจจุบัน.....	96
(1) หลักการพื้นฐานในการกำหนดความสัมพันธ์ทางกฎหมาย ระหว่างบิดาและบุตรก่อนมีคำพิพากษาว่าเด็กเป็นบุตร.....	96
(2) หลักเกณฑ์การฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตร.....	97
4 การฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรตามกฎหมายครอบครัวไทย.....	103
4.1 ข้ออ้างประกอบการฟ้องคดีตามมาตรา 1555 แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์.....	105
4.1.1 เมื่อมีการช่มชืดกระทำชำเรา จูดคร่ำ หรือหญิงหนีวักกัซัง หญิงมารดาโดยมิชอบด้วยกฎหมายในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจ ตั้งครรภ์ได้ (มาตรา 1555 (1)).....	106

4.1.2	เมื่อมีการลักพาหญิงมารดาไปในทางชั่วสาว หรือมีการล่อลวง ร่วมประเวณีกับหญิงมารดาในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจตั้งครรภ์ได้ (มาตรา 1555 (2)).....	109
4.1.3	เมื่อมีเอกสารของบิดาแสดงว่าเด็กนั้นเป็นบุตรของตน (มาตรา 1555 (3)).....	110
4.1.4	เมื่อปรากฏในทะเบียนคนเกิดว่าเด็กเป็นบุตร โดยมีหลักฐานว่า บิดาเป็นผู้แจ้งการเกิดหรือรู้เห็นยินยอมในการแจ้งนั้น (มาตรา 1555 (4)).....	113
4.1.5	เมื่อบิดามารดาได้อยู่กินด้วยกันอย่างเปิดเผยในระยะเวลา ซึ่งหญิงมารดาอาจตั้งครรภ์ได้ (มาตรา 1555 (5)).....	116
4.1.6	เมื่อได้มีการร่วมประเวณีกับหญิงมารดาในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้น อาจตั้งครรภ์ได้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเด็กนั้นมีได้เป็นบุตรของ ชายอื่น (มาตรา 1555 (6)).....	119
4.1.7	เมื่อมีพฤติการณ์ที่รู้กันทั่วไปตลอดมาว่าเป็นบุตร (มาตรา 1555 (7)).....	123
4.2	หลักเกณฑ์การฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตร.....	127
4.2.1	กรณีที่ชายผู้ถูกฟ้องคดียังมีชีวิตอยู่.....	128
4.2.1.1	บุคคลผู้มีสิทธิฟ้องคดี.....	128
4.2.1.2	เงื่อนไขเวลาในการฟ้องคดี.....	137
4.2.2	การฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรของผู้ตาย.....	138
4.2.2.1	กระบวนการในการฟ้องคดี และบุคคลผู้มีสิทธิฟ้องคดี....	138
4.2.2.2	ระยะเวลาในการฟ้องคดี.....	139
4.3	กระบวนการในการพิสูจน์ความเป็นบิดา.....	142
4.3.1	กระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานในชั้นศาล.....	142
4.3.2	การพิสูจน์ความเป็นบิดาและบุตรด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์.....	145
4.3.3	บทหักล้างข้อสันนิษฐาน ในกรณีที่ชายไม่อาจจะเป็นบิดาของเด็กได้ (มาตรา 1555 วรรคท้าย).....	148
4.4	ผลของคำพิพากษาว่าเป็นบุตร.....	149

4.4.1 สถานะและสิทธิตามกฎหมายของเด็กก่อนมีคำพิพากษาว่า	
เป็นบุตร.....	149
4.4.1.1 ความสัมพันธ์กับหญิงมารดา.....	149
(1) สถานะความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของ	
หญิงมารดา.....	149
(2) สิทธิของบุตรในการใช้ชื่อสกุลของมารดา.....	150
(3) มารดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรเพียง	
ฝ่ายเดียว.....	151
(4) สิทธิของมารดาในการรับมรดกของบุตร.....	154
(5) การฟ้องร้องมารดาในคดีแพ่งและคดีอาญา.....	155
4.4.1.2 ความสัมพันธ์กับชายผู้เป็นบิดา : สถานะของความเป็น	
บุตรนอกสมรส.....	156
(1) สิทธิหน้าที่ระหว่างบิดาและบุตรตามประมวล	
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	156
(2) เมื่อบิดารับรองเด็กเป็นบุตรในทางพฤตินัย	
เด็กย่อมมีสิทธิในมรดกตามมาตรา 1627	
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	157
(3) สิทธิของบิดาในทรัพย์สินมรดกของบุตรนอกสมรส...	158
(4) สถานะทางกฎหมายของการเป็นบุพการีและ	
ผู้สืบสันดานตามกฎหมายอาญา.....	158
(5) การฟ้องร้องบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็น	
คดีแพ่งและคดีอาญา.....	160
4.4.2 สถานะ สิทธิ และหน้าที่ตามกฎหมายของบิดาและเด็ก หลังจากมี	
คำพิพากษาว่าเป็นบุตร.....	161
4.4.2.1 กรณีที่บิดายังมีชีวิตอยู่ในขณะที่มีคำพิพากษาว่า	
เด็กเป็นบุตร.....	161
(1) ความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชาย	
ผู้เป็นบิดา.....	161
(2) สิทธิในการใช้ชื่อสกุลของบิดา.....	163

(3) การเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรและหน้าที่ ในการอุปการะเลี้ยงดูบุตรของบิดา.....	163
(4) สิทธิของบุตรในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ในกรณีที่บิดาถูกกระทำละเมิดจนถึงแก่ ความตาย.....	165
(5) หน้าที่ของบุตรในการอุปการะเลี้ยงดูบิดา.....	167
(6) สิทธิของบิดาในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ในกรณีที่บุตรถูกกระทำละเมิดจนถึงแก่ ความตาย.....	167
(7) บิดาจะต้องร่วมรับผิดชอบในกรณีที่บุตรผู้เยาว์ กระทำละเมิด.....	168
(8) สิทธิในการเป็นทายาทโดยธรรมของกันและกัน...	169
(9) ห้ามบุตรฟ้องบุพการีเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญา...	170
4.4.2.2 กรณีที่บิดาถึงแก่ความตายก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา ว่าเด็กเป็นบุตรตามมาตรา 1558 แห่งประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์.....	170
(1) สิทธิของเด็กในการเป็นทายาทโดยธรรมและ สถานะความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ของผู้ตาย.....	170
(2) สิทธิในการเป็นทายาทผู้รับประโยชน์อย่างอื่น ที่มีใช้มรดก.....	172
5 วิเคราะห์เปรียบเทียบการฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรตามกฎหมายต่างประเทศกับ กฎหมายครอบครัวไทย และพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องดังกล่าว.....	176
5.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรตามกฎหมาย ต่างประเทศกับกฎหมายครอบครัวไทย.....	176
5.1.1 เปรียบเทียบแนวความคิด และวิวัฒนาการทางกฎหมายระหว่าง กฎหมายต่างประเทศและกฎหมายครอบครัวไทย.....	176

5.1.2	เปรียบเทียบกระบวนการและมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบัน ตลอดจนสภาพบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับการฟ้องคดีขอให้ รับเด็กเป็นบุตร.....	177
	(1) หลักการพื้นฐานในการกำหนดความสัมพันธ์ทางกฎหมาย ระหว่างบิดาและบุตรก่อนมีคำพิพากษาว่าเด็กเป็นบุตร...	177
	(2) หลักเกณฑ์ในการฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตร.....	178
5.2	ปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องการฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตร.....	185
5.2.1	ปัญหาทางกฎหมายในกรณีที่เด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของ ชายซึ่งมิใช่บิดาที่แท้จริง.....	185
5.2.2	ปัญหาทางกฎหมายในการฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรในกรณีที่ เด็กเสียชีวิตก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด.....	187
5.2.3	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีผลของคำพิพากษาว่าเด็ก เป็นบุตร.....	188
5.2.4	ประเด็นเรื่องบุคคลผู้มีสิทธิฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตร ในกรณีที่ เด็กเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนไร้ความสามารถ....	190
5.2.5	ปัญหาในเรื่องการตั้งครรภ์อันเกิดจากการกระทำความผิดทางอาญา...	191
5.2.6	ปัญหาในเรื่องการตั้งครรภ์โดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการเจริญพันธุ์.....	192
5.2.7	ปัญหาในทางปฏิบัติและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการฟ้องคดี ขอให้รับเด็กเป็นบุตร.....	195
6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	198
6.1	บทสรุป.....	198
6.2	ข้อเสนอแนะ.....	204
บรรณานุกรม.....		212